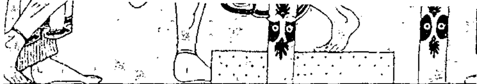
CÂNTUL I

O Muză, povestește-mi de bărbatul
Viteaz și iscusit, care 'ntr'o vreme,
Când el cu măestria lui făcuse
Pustiu din Troia, strașnica cetate,
Nemernicì amar de ani pe lume
Și cunoscù pe drumul lui tot felul
De oameni, de orașe și de datini,
Și pătimì așà de mult pe mare
Silindu-se să scape de primejdii
Și înapoi să-și ducă pe tovarăși.
Dar tot la urmă nu putù pe-aceia
Să-i mântue, oricât se străduise;
Pieriră din păcatul lor cu toții,
Căci s'apucară-a ospătà, netoții,
Din boii sfinți ai Soarelui, și-acesta
Deșert făcù întorsul lor acasă.
Din toate aceste spune-ne și nouă
De undeva, născuto tu din Joe.
Vitejii toți ceilalți care scăpase
Pe mare și'n răsboiu de cruda moarte
Acum erau acasă. Doar Ulise,
Deșì dorit de țară și soție,
Oprit erà 'ntr'o peșteră-adâncată
De zâna cea frumoasă, închinată,
Calìpso care-a vrut bărbat să-i fie.
Dar când rotirea vremilor aduse
Și ziua 'n care sorociră zeii
Întorsul lui la dânsul în Itaca,
El nici atunci nu fu scutit de lupte
Și chiar între ai lui. Deaceea zeii

Răznit de țară. Chiar de-o fi cu lanțuri
De fier legat, va iscodì un mìjloc
De 'ntoarcere, că prea-i dibaciu și vrednic.
Dar spune-mi tu adevărat și mie
De ești cumva chiar fiul lui Ulise.
Grozav îi semeni după ochi și față,
Că-l știu pe el, ne întâlneam adese
Nainte de plecarea lui la Troia
Cu alți viteji din Argos pe corăbii;
De-atunci eu nu-l văzui, nici el pe mine».
Iar chibzuitul Telemah răspunde:
«Ți-oiu spune-adevărat, cinstite oaspe.
Sunt fiul lui, c'așà îmi zice mama,
Dar știu și eu? Că nimeni dela sine
Pe tatul său nu-l poate ști vreodată.
Mai bine însă mă nășteà pe mine
Un om mai norocos rămas acasă
Stăpân pe-avere pân'la bătrânețe.
Dar vai, cel mai de plâns din toată lumea
Se zice-a fi părinte-al meu, că asta
Voiai să știi». Grăì atunci Minerva:
«Dar zeii au făcut ca neamul vostru
Și'n viitor să aibă tot un nume,
Căci are Penelopa fiu cuminte.
Ci lămurește-mi mie încă una
Și spune-mi drept. Ce'nseamnă lumea asta
Și-acest ospăț? Ce caută la tine?
E praznic ori e nuntă? Căci de sigur
Nu-i cislă-aici. Cum ei petrec în sală
Benchetuind, îmi par de tot obraznici.
S'ar mâniă oricare om de treabă,
Venind pe-aici, când ar vedeà atâta
Nerușinare». Telemah răspunse:
«Fiindcă 'ntrebi și mă descoși, străine,
Să-ți spun. Blagoslovită și slăvită
Fusese casa astă câtă vreme
Viteazul cel vestit trăià în țară.
Dar altfel vrură-acum nemuritorii
Cei scornitori de rele, că pe dânsul
Necunoscut cu totul îl făcură,
Mai mult decât pe-oricare om din lume,
Căci nu l-aș fi jălit așà de tare,

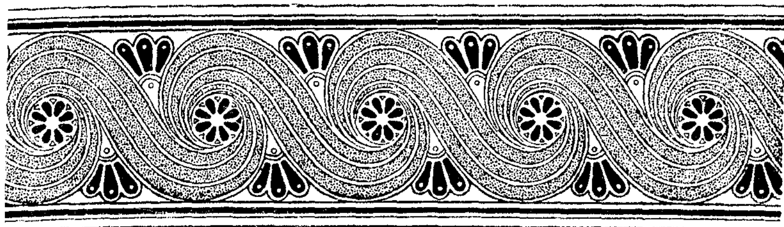
CÂNTUL I

De-ar fi pierit alături de tovarăși
Pe câmpul dela Troia sau la sânul
Prietenilor lui, după ce dânsul
Ar fi gătit răsboiul. Toți Aheii
Aveau să-i 'nalțe un mormânt și însuși
Lăsà un nume bun ca moștenire
La fiul său. Dar azi fără mărire
Vântoasele'l răpiră și se duse
Necunoscut și neștiut de nimeni
Și mie 'mi lăsă numai dor și jale.
Dar nu-l jălesc, nu-l plâng numai pe dânsul,
Că și-alt blăstem mi-au pus la cale zeii.
Toți tinerii fruntași de prin ostroave,
Din Same, din Dulihiu, din Zachintos
Cel păduros, precum și toți maimarii
Din țară, din Itaca cea pietroasă,
Pe maica mi-o pețesc și-mi toac'averea.
De teamă, ea nu poate să-i respingă
Și nici să 'ncheie-așà căsătorie
Și ei îmi risipesc avutul casei,
Ba în curând m'or pierde și pe mine».
Se mâniè Minerva-atunci și zise:
«Vai, cum ți-ar trebuì acum Ulise
Cel dus, ca el să pue odată mâna
Pe pețitorii cei sfruntați! Dă, Doamne,
Peloc să vie și să steà la ușă
Cu coifu'n cap, cu scut, cu două suliți,
Așà cum îl văzui întâia oară
Când beà și petreceà în casa noastră
Pe vremea când veneà dela Efira,
De-acasă dela Ilos Mermeridul,
Căci și acolo merse el cu vasul
Umblând după otravă pierzătoare
De uns săgeți pe vârful de aramă.
Dar Ilos nu-i dădù fiindu-i teamă
De Cei-de-sus, doar tatul meu îi dete,
Căci prea'l iubeà pe el. Așà Ulise
De s'ar ivì 'ntre pețitori acuma,
Ce moarte grabnică și nuntă-amară
Le-ar da el tuturor! Dar stă în mâna
Celor-de-sus ca el să vie acasă
Spre-a'i pedepsì. Deci te îndemn pe tine

. . . Soarta lui Egist măritul
Ucis de tânărul Orest, vestitul
Lui Agamemnon fiu.

(pag. 2)

CÂNTUL II

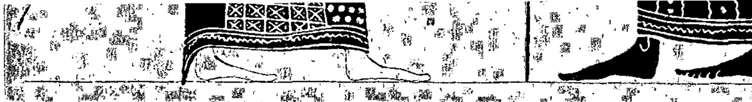
A doua zi, când se iviră zorii
Trandafirìi, feciorul lui Ulise
Din patu-i se sculă și-și puse haina,
Cu sabia ascuțită se încinse.
Și după ce pe dalbele-i picioare
Legă frumoase opinci, eșì din casă
Intocmai ca un zeu la'nfățișare.
Și poruncì la crainicii cu glasul
Răsunător să strige și să cheme
Pe-Aheii cei pletoși la adunare.
Crăiniră ei și-Aheii s'adunară.
Iar când apoi erà în păr soborul,
Venì și el la sfat cu lancea'n mână,
Nu singur, că erà 'nsoțit în urmă
De doi ogari fugaci. In vremea asta
Minerv'asupra-i revărsà din slavă
Un har dumnezeesc. Și toată lumea,
Când el s'apropià, priveà uimită.
In jețul părintesc șezù voinicul,
Bătrânii îi făcură loc. Egiptiu
Deschise vorba cel dintâi, moșneagul
Ingheboșat, de multe științorul.
Căci fiul său plecase în corăbii
La Troia sub povața lui Ulise,
Răsboinicul Antif, pe care'n urmă
Ciclopul cel sălbatic îl ucise
In peșteră și'l pregătì de cină
In urma celorlalți ai lui tovarăși.
Ci mai aveà trei fii, pe Evrinomos,
Un pețitor și el; ceilalți acasă

Ieşi pe urmă din iatac şi uşa
De o verigă de argint o trase
Şi de curea împinse apoi zăvorul.

(pag. 15)

CÂNTUL III

Când soarele din marea strălucită
Ieşi pe bolta cerului de-aramă
Să deà lumină zeilor şi lumii
De pe pământul darnic în bucate,
Sosiră ei cu vasul lor la Pilos,
A lui Neleu temeinică cetate.
Pe mal aveau Pilenii sărbătoare
Cinstind pe-al mării zeu cu negre plete.
Buhai murgani jerfeau pe-a lui altare
In nouă şezători. La fiecare
Şedeau bărbaţii stol câte cinci sute
Şi-aveau înfaţă câte nouă tauri.
Gustau cu toţii fripte măruntae
Şi zeului î-ardeau alese buturi.
Iar călătorii traseră deadreptul
Şi strânseră vintrelele şi-opriră
Corabia 'n liman, apoi ieşiră,
Minerva 'ntâi, iar Telemah din urmă,
Şi ea cu graiul i-apucă nainte:
«Tu Telemah, să n'ai acum sfială
Nici cât un pic. Deaceea doar pe mare
Călătorişi, ca tu să 'ntrebi de tata,
Ce soart' avù şi ce pământ l-ascunse.
Să mergi întins la călăreţul Nestor
Ca să vedem ce-o fi ştiind de dânsul.
Te roagă tu de el să-ţi spue verde,
Doar nu te va minţi, că-i prea cuminte».
Iar chibzuitul Telemah îi zise:
«Dar cum să merg şi să mă port cu dânsul?
La graiu cu rost nu sunt deprins, o Mentor,

Se bucură Minerva de purtarea-i

. . . .

Şi 'ndată pe Neptun rugă fierbinte:
Ascultă-mă, Neptun, sguduitorul
Pământului şi nu te pune 'n poară.

(pag. 34)

CÂNTUL IV

Sosiră ei în Lacedèmon, țara
Cea cùncavă și scofălcită 'n plaiuri,
Și poposiră acasă la slăvitul
Viteazul Menelaos. Il brodiră
Când el cu oameni mulți de-ai lui la curte
Benchetuià la o 'ndoită nuntă:
Iși mărità mândrețe de copilă
Și-o trimeteà la fiul lui Ahile
Cel răsbitor de cete, după vorba
Ce-i dase și-i jurase el la Troia,
Și nunta i-o 'mplineau acuma zeii.
El petreceà pe fata lui cu carre,
Cu telegari departe, la orașul
Vestit al Mirmidonilor, pe unde
Erà stăpân feciorul lui Ahile.
Și aduceà pe fata lui Alector,
Locuitor în Sparta, ca mireasă
Lui Megapentes cel voinic, feciorul
Mezin al lui, mlădița unei șerbe.
Căci n'avù parte dela zei Elena
Să aibă alt copil, de când născuse
Pe Hermiona, fiica'i drăgălașă
Și gingașă ca Venera de aur.
Așà benchetuiau în casa mare
Și petreceau vecinii și tot neamul
Lui Menelaos. Intre dânșii
Un cântăreț dumnezeiesc cu lira-i
Cântà, și 'nvremece ținea el hangul,
Doi călușeri se tot roteau la mìjloc.
Atunci la poarta curții se opriră

CÂNTUL IV

Şi apucară umeda cărare
Voind în cale zilele să-i curme
Lui Telemah. Se află 'ntre Itaca
Şi Same cea cu mal stâncos la mìjloc
Un mic ostrov în mare, 'l cheam' Astèris
Şi are el limanuri cu intrare
Din două părţi, de-adăpostit corăbii;
Acolo 'l adăstau pândind Aheii.

CÂNTUL V

Din patul luminatului Titonos
Se ridică zeița dimineței
Spre-a luminà nemuritori și oameni.
Atunci făcură zeii sfat, în frunte
Cu Joe care bubue 'n văzduhuri
Și nu-l întrece nimeni în putere.
Luă Minerva între ei cuvântul
Și începù a înșirà mulțimea
De suferinți răbdate de Ulise,
Căci nu uità, ci-i tot păsà de dânsul
Că stà oprit acasă de Calìpso.
Și zise așà Minerva: «Tată Joe
Și zeilor ceilalți, voi fericiții
Și pururii, deacum să nu mai fie
Vrun Domn-stăpânitor pornit spre bine
Și crutător și blând și cu dreptate,
Ci veșnic rău, tiran și fărdelege.
Căci iată cum a fost uitat Ulise
De toți supușii lui, cu care dânsul
A fost așà de bun ca un părinte.
El pătimește rău și zace bietul
Intr'un ostrov în casele zeiței
Calípso, care'l ține cu deasila,
De nu se poate napoià în țară,
Căci n'are năvi, nici lopătari să-l ducă
Pe spatele cel necuprins al mării.
Și unde pui că umblă să-l omoare,
La 'ntorsul lui acasă pețitorii
Pe fiul lui care s'a dus să 'ntrebe
De tatul său, să capete vro știre

CÂNTUL VI

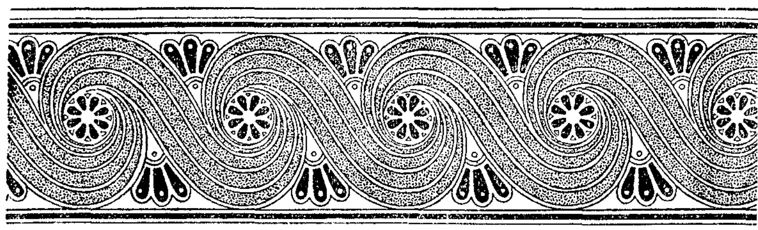
Așà dormeà Ulise, copleșitul
De trudă și nesomn, când iată 'n țara
Feacilor se coborî Minerva
Și merse în cetatea lor. Feacii
Nainte vreme locuiau în larga
Hiperia, vecini cu îngâmfații
Ciclopi, care mai tari fiind ca dânșii,
Intruna'i bântuiau. Deci Nausitoos,
Dumnezeescul Domn, de-acolo-i duse
In Schèria, departe de-acei oameni
Iscoditori, cu zid orașu 'ncinse,
Zidì locașuri pentru zei, și case
Și-ogoare le 'mpărțì. Dar el murise
Și-acum domneà cumintele Alcinoos.
La curtea lui se duse atunci Minerva
Voind s'ajute 'ntorsul lui Ulise.
Se furișă zeița în iatacul
Bogat-împodobit, unde-adormise
Domnița Nausicaa, deopotrivă
Cu zânele la chip și la făptură;
Cu ea dormeau, deoparte și de alta
La ușă, două gingașe odăiașe.
Inchise au fost lucioasele canaturi,
Dar zâna răsbătù ușor și iute
Ca o suflare pân' la patul fetii,
La creștet îi stătù. Și întrupată
Ca fiica lui Dimant, corăbierul
Vestit, cu ea fiind de-o seamă fata
Lui Alcinou, prietenă iubită,
Zeița'i zise astfel: «Nausicaa,

CÂNTUL VII

Iar până se rugà Ulise, mulii
Duceau pe Nausicaa spre cetate
Şi ea sosind acasă la vestitul
Palat, oprì în curte. Acolo fraţii,
Ca zeii de-arătoşi, o 'nconjurară,
Jugarii sloboziră şi năuntru
Veşmintele cărară. Iar domniţa
Se duse în cămara-i unde focul
I-aprinse o bătrână slujitoare,
Evrimedusa care fuse-aleasă
Şi-adusă de corăbii din Apira
Plocon lui Alcinou ca unul care
Domneà peste Feaci, slăvit de obşte
Ca zeii. Ea crescuse de copilă
Pe Nausicaa. Focul îi aprinse
Şi cina 'i pregătì acum bătrâna.
In vremea asta se sculă Ulise
Şi o pornì către oraş. Minerva
Prielnică pe drum sub ceaţă deasă
L'acoperì, ca nu cumva 'ntâlnindu-l
Vreun Feàc mai dârz să-l ia lavale
Şi să-l întrebe cine-i. Dar în clipa
Când el erà să intre în oraşul
Plăcut şi drag îi răsărì Minerva
In chip de fată cu ulcioru 'n mână
Şi 'nfaţa lui stătù. Ulise-o 'ntreabă:
«Copilo, n'ai vreà să mă duci la casa
Lui Alcinou, pe-aici stăpânitorul?
Eu sunt un biet străin venit încoace
Din locuri depărtate, şi pe nimeni

. . Şi-mi plângeam orbirea
Ce Venera 'mi dăduse, când la Troia
Departe de-a mea ţară ea mă duse
Şi mă răznì de fata mea, de casa
Şi de bărbatul meu, desăvârşitul
De bun şi de frumos şi de cuminte.

(pag. 59)

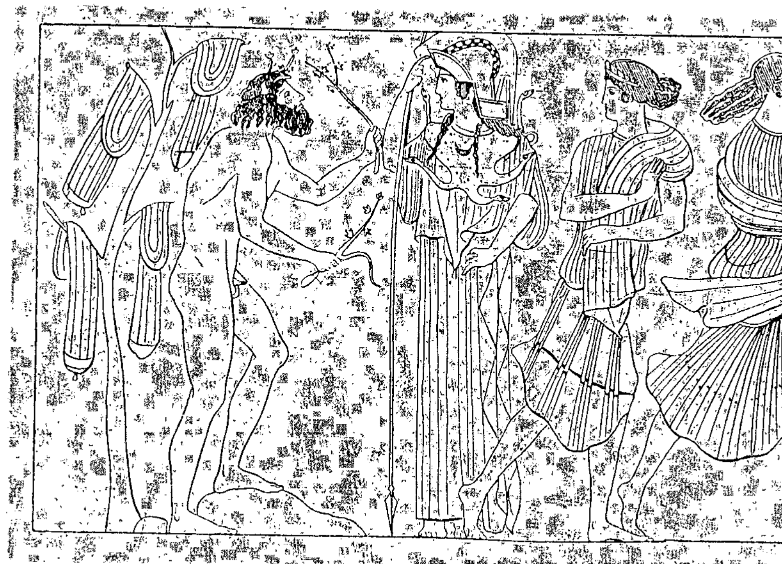
CÂNTUL VIII

A doua zi, când zâna dimineții
In zare se ivì trandafirie,
Măritul Alcinou din pat se scoală,
Așijderea se scoală și Ulise,
Cuceritorul cel de viță naltă.
Pornì nainte Alcinou spre sfatul
Feacilor durat lângă corăbii.
Sosind acolo, ambii lâng' olaltă
Pe bănci de piatră netedă șezură.
Minerv'atunci, în chipul unui crainic
Trimis de crai, umblà prin tot orașul
Punând la cale 'ntorsul lui Ulise.
Și cuvântà deaproape fiecărui:
«Voi sfetnici și fruntași ai țării, haideți
La sfat ca să cunoașteți pe străinul,
Venit acuma proaspăt la locașul
Lui Alcinou, un rătăcit pe mare,
Bărbat la chip aidoma cu zeii».
Așà fel colăceà pe fiecare,
Și repede ei toți se 'ntrulocară.
Gemeau de oameni treptele de piatră
Și mulți cătau la fiul lui Laerte
Și nu-și luau privirea dela dânsul.
Un har de sus Minerva 'i revărsase
Pe față și pe umeri, și-l făcuse
Mai plin, mai răsărit la 'nfățișare,
Ca tuturora drag să fie dânsul,
Temut de toți și vrednic de cinstire,
Să birue la 'ntrecerile multe,
Cu cari aveau Feacii să-l încerce.

CÂNTUL VIII

Doar zeii vrur' așà; ursiră moartea
Vitejilor, ca 'n urma lor să fie
Un cântec pentru cei cari or să vie.
Ori ți-a pierit vro rudă pela Troia,
Bărbat ales, vrun ginere, vrun socru,
Cei care, după rudele de sânge,
Sunt mai iubiți de noi? Ori un tovarăș
Prietenos și bun? Căci un prieten,
Când e un om, întrece și pe-un frate».

Minerva
Găsì atunci cu cale să deștepte
Pe fiul lui Laerte ca să vază
Pe galeșa lui Alcinou copilă
. . . .
«Te rog, domniță, în genunchi. Ești zână
Ori muritoare?» . . .

(pag. 100-102)

CÂNTUL IX

Ulise iscusitul îi răspunse:
«Craiu Alcinou, alesule 'ntre oameni,
De bunăseamă e frumos s'asculţi
Un meşter cântăreţ precum 'i-acesta
Cu viers dumnezeesc. Eu cred că nu e
Nimic mai drag şi mai plăcut în viaţă
Ca ziua când e vesel tot poporul
Şi 'n sală şed mesenii 'n şir şi-ascultă
Pe cântăreţ, iar mesele sunt pline
De pâne şi friptură şi-un paharnic
Aduce vin în cană scos şi-l toarnă
Mesenilor în cupe. Mie-mi pare
Că asta'i tot ce-i mai frumos pe lume.
Dar ţie-ţi place să mă 'ntrebi pe mine
Şi vrei să ştii necazurile-mi grele,
Ca tot mai mult să gem gândind la ele.
Dar vai, de unde să încep şi unde
Să isprăvesc? Că multe patimi zeii
Cereşti mi-au dat să sufăr. Vă voiu spune
Intâi ce nume port ca să-l cunoaşteţi
Şi voi, şi dacă scap cumva de moarte,
Prieten să vă fiu, deşi mi-e casa
Departe de voi toţi. Eu sunt Ulise
Al lui Laerte fiu, de-a' cărui fapte
Şi măestrìi vorbeşte toată lumea
Şi-a cărui slavă pân' la cer ajunse.
Eu locuesc Itaca, limpezitul
Ostrov, pe unde 'i muntele Neritul
Cu freamăt de păduri, la 'nfăţişare
Măreţ şi unde împrejur sunt multe

CÂNTUL IX

Ne așteptau și suspinau cu jale,
Impinserăm pe prund acolo vasul
Și noi pe mal eșirăm. Și berbecii
Ciclopului luând îi împărțirăm,
Și-avu din ei tot insul parte dreaptă.
Dar la 'mpărțire mie pe deasupra
Tovarășii mi-au dat pe cel de frunte.
Eu închinându-l zeului furtunei,
Lui Joe, domnului stăpân a toate,
Pe-altaru-i coapsele 'i arsei, dar jerfa
El nu-mi primì, ci cugetà în ce fel
Să-mì potopească vasele și soții.
Șezurăm noi atunci și, cât e ziua
De mare până 'n seară, ne-ospătarăm
Cu mult prisos de carne, cu vin dulce.
  Dar în amurg, când soarele asfințise,
Ne 'ntinserăm pe mal și adormirăm.
  A doua zi, când se iviră zorii,
Grăbii pe soți silindu-i să se 'nluntre
Și vase să deslege. Ei intrară
De grabă toți, pe bănci la rând șezură
Și prinseră vâslind să bată marea.
De-aici pornim nainte plini de jale
De pierderea iubiților tovarăși,
Dar mulțumiți că noi scăparăm teferi.

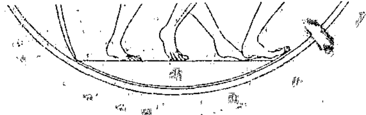

Povățuit de Muză cântărețul,
Luându-și lira din cuier, se puse
Isprăvile vitejilor să cânte.

(pag. 123)

CÂNTUL X

In insula Eolia sosirăm.
Eol, al lui Hipotas fiu, acolo
Iubit de zei domnià peste ostrovul
Cel plutitor și 'mprejmuit deantregul
Cu ziduri nerăsbite din aramă
Și țărmuit de stâncă netezită.
El doisprezece fii aveà la curte,
Băieți și fete 'n floare câte șase,
Și însoțì pe fete cu băieții.
Ei veșnic ospătează lângă tatul
Și mama lor cinstită și-au pe masă
Intinse atâtea feluri de bucate,
Și de fripturi tot fumegă palatul
Și geme de petreceri toată ziua,
Iar noaptea pe covoare și pe paturi
Săpate 'n lemn ei dorm cu-a lor cinstite
Neveste. Noi sosirăm în cetate
La mândrul lor palat. O lună 'ntreagă
Eol mă găzduì și deamăruntul
Mă întrebà de Troia și de flota
Danailor, de 'ntorsul lor acasă.
Iar eu pe rând îi povesteam de toate.
Dar mă rugai la urmă să mă lase
Să plec. El nu se 'mpotrivì la asta
Și-mi pregătì plecarea. 'Mi dete-o piele
De bou de nouă ani, burduf în care
Suflările de vânturi mugitoare
Le închisese toate, căci fusese
De Joe pus ca domnitor pe vânturi:
Le mână sau le 'nstrună după voie.

Ieșind acum să ne 'ncercăm puterea
La jocuri de tot felul . . .

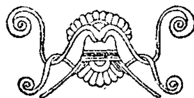
(pag. 124)

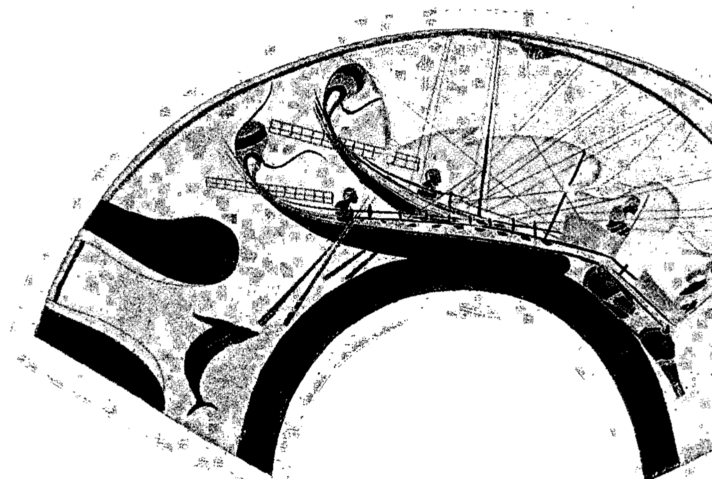
CÂNTUL XI

Iar când am fost la vas şi lângă mare,
Intâi pe apă lunecarăm vasul,
Ii puserăm catargul cu vintrele
Şi vitele luând apoi intrarăm
Şi noi mâhniţi, cu ochii uzi de lacrimi.
De după vasul cel cu botul negru
Cuvântătoarea vajnica zeiţă
Cu păr de aur, Circe, ne trimise
Un vânt prielnic umflător de pânze,
Soţ bun de drum. Iar noi, dup'aşezarea
Dichisurilor toate ale corăbii,
Stam liniştiţi. Doar vântul şi cârmaciul
Mânau pe mare vasul. Cât e ziua
Cu pânzele destinse văsuirăm.
La urmă soarele asfinţì şi toate
Cărările din lume s'adumbriră.
Ajunserăm la capătul de ape
Pe-afundul Ocean, unde 'i oraşul
Cimerian, poporul cel deapururi
Invăluit în ceaţă şi 'ntuneric,
Că 'nveci nu-l vede luminosul soare,
Când el spre cerul înstelat se sue
Şi spre pământ lavale se coboară,
Ci besnă urgisită cotropeşte
Pe bieţii muritori. Sosind acolo
Cu vasul poposirăm. Ne luarăm
Nămaiele cu noi şi-o apucarăm
Pe lângă Ocean pânăce furăm
La locul unde ne spusese Circe.
Acolo Evriloh şi Perimede

CÂNTUL XI

Și repede la vâsle s'așezară.
Și unda curgătoare duceà vasul
Pe Ocean întâi cu lopățitul,
Apoi și pe-adierea cea mai bună.

Și 'ntors acasă, la ai lui să spuie
Că 'ntrecem noi așà de mult pe alții
La cântece, la joc și 'n alergare
Ca și la cârmuitul de corăbii.

(pag. 129)

CÂNTUL XII

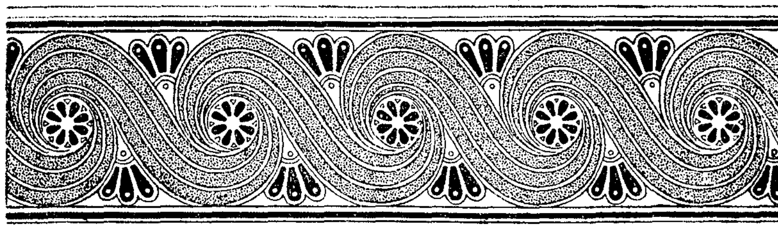
Când de pe râul Ocean trecurăm
Pe valurile mării larg deschise
Şi ţărmuirăm la ostrovul Aia,
Pe unde şade zâna dimineţii
Şi soarele răsare, acolo vasul
Il traserăm pe prund, iar noi eşirăm
Pe mal, unde dormirăm până 'n ziuă.
A doua zi, când se iviră zorii
Trandafirìi, eu trimisei tovarăşi
La Circe după trupul lui Elpènor.
Tăiarăm trunchiuri de copaci îndată,
Durarăm rug de ars, pe unde malul
Erà mai nalt, prohodul începurăm
Cu suflet trist, cu ochii plini de lacrimi,
Ii arserăm noi trupul şi-armătura,
Mormântu-i movilirăm şi deasupra
Un stur de piatră-i puserăm şi vâsla-i
Indemânat' asupra-i o 'mplântarăm.
Şi 'nvremece noi îngrijeam de asta,
A prins de veste Circe că venirăm
Din iad şi dichisindu-se, în grabă
Venì la noi cu slugile 'mpreună,
Cu pâne, cu fripturi şi cu vin roşu
Şi-oprindu-se 'ntre noi aşà ne zise:
«Săraci de voi, încă fiind în viaţă
Voi merserăţi în iad şi-aşà murirăţi
De două ori, când alţii mor odată.
Ci hai luaţi bucatele şi vinul,
Mâncaţi şi beţi din nou cât este ziua,
Că'n zori de zi la drum porni-veţi mâne.

CÂNTUL XII

De-a tinerilor, cele două lemne
Iviră-se din pântecul Haribdei.
Mă las și eu de mâni și de picioare
De sus din pom și pleoscăi în vultoare
Pe lângă cele două grinzi, la mìjloc,
M'așez pe ele și încep vâslìtul
Cu mânile-mi. Părintele omenirii
Şi-al zeilor nu-i dete voie Scilei
Pe mine să mă vază, căci altmintreli
Eu nu scăpam de crâncenă pieire.
  De-aici mai rătăcìi vreo nouă zile
Şi-abià 'ntr'a zecea m'ajutară zeii
S'ajung la Ogigìa, la ostrovul
In care șade vajnica zeiță
Calìpso cea cu plete mari de aur
Ce cuvintează ca o muritoare.
Ea mă primì și îngrijì de mine.
Dar ce să-ți mai înșir și despre asta?
Am povestit-o ieri la tine 'n casă
Soției tale vrednice și ție,
Şi-mi-e urît din nou să spun un lucru
Ce limpede fu povestit odată».

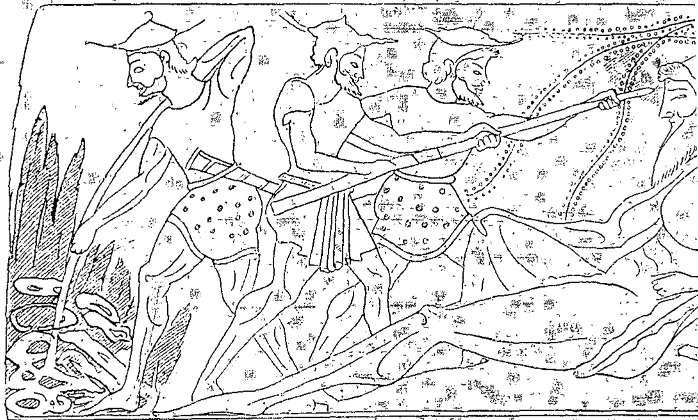

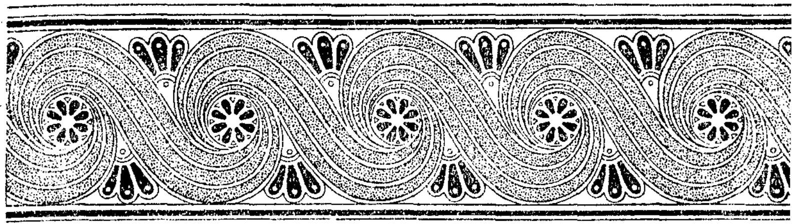
CÂNTUL XIII

Așà vorbì și toți tăcură molcom,
Cuprinși de farmec în umbrita sală.
Dar ia cuvântul Alcinou și zice:
«Ulise, odată ce-ai sosit aice
In casa-mi naltă și cu prag de aramă,
Te 'ntorci la vatra ta de bunăseamă
Și nu mai rătăcești de-acum pe mare,
Oricât ai pătimit. La fiecare
Din voi care în sala curții mele
Ca sfetnici beți deapururea vin negru
Și ascultați pe cântăreț la masă,
Vă dau poruncă și vă zic: în lada
Cea lustruită s'aflâ pentru oaspe
Veșmintele și-odoarele de aur
Bogat-împodobite și-o grămadă
De alte daruri, câte au fost aduse
De sfetnicii Feacilor la mine.
Dar să-i mai dăm câte-un triped mai mare
Și câte un lighean de fiecare;
Le-om strânge noi dela norod pe urmă
Și-om fi plătiți, că-i greu ca unul singur
Să dăruiască-așa de multe daruri».
Așa le zise Alcinou, și dânșii
Găsiră sfatul lui plăcut. Pe urmă
Plecară toți acasă să se culce.
A doua zi, când se iviră zorii
Cu degete trandafirii, în grabă
Se duseră la vas sfătuitorii
Și-aduseră-a bărbaților podoabă,
Arama. Alcinou, umblând prin navă,

. . . Un zeu curaj nebun ne 'nsuflă.
Ai mei înșfacă părul, și țuguiul
Il afundară 'n ochiul lui.

(pag. 152)

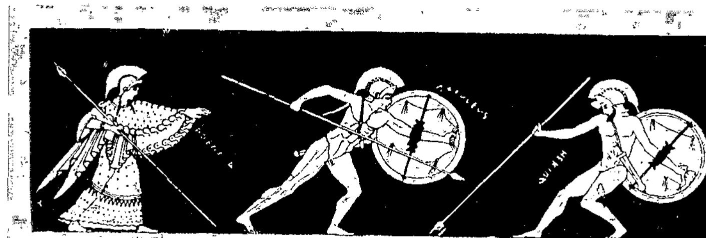

CÂNTUL XIV

Plecând dela liman, viteazul merse
Pe un colnic de piatră prin pădure,
Pe culmile pe unde-i arătase
Minerva că'i porcarul ce-aveà grijă
De-avutul lui mai mult decât oricare
Din șerbii care dânsu'i dobândise.
Il nemerì 'n privdorul lui, pe unde
Durase el acioală 'mprejmuită
Cu zid înalt, rotată, mândră, mare,
Pe loc învederat. După plecarea
Stăpânului și fără de-ajutorul
Lui moș-Laerte și-al stăpânei sale,
Cu gard de spini, cu steiuri mari de piatră
El staulu 'și făcù, bătù în juru-i
Pari mulți și deși, tăiați frumos din miezul
Stejarului, și 'nchipuì cotețe
Douăsprezece 'n staul lâng'olaltă,
Culcușuri pentru porci, și'n tot cotețul
S'adăposteau câte cinzeci de scroafe
Cu godăcei. In vremea asta vierii
Mâneau pe-afară mai puțini la număr;
Se'mpuținau fiind mâncați la mese
De pețitori. Le trimeteà porcarul
Mereu pe cel mai gras din toată turma,
Căci mulți erau la număr pețitorii,
Trei sute și șaizeci. Pe lângă turmă
Vegheau mereu ca niște fiare patru
Zăvozi care'i crescuse Eumeu, porcarul
Maimare 'ntre păstori. Acuma dânsul
Se încălțà croind frumoasă piele

CÂNTUL XIV

Căci n'avem multe haine aici şi sărici
De primenit; tot insul are una.
Dar las' că vine fiul lui Ulise
Şi el îţi dă şi sarică şi haină
Şi are să te 'ndrepte unde-ţi place».
  Şi dupăce vorbì aşà se scoală
Şi pe la vatră-aşează pat şi-aşterne
Deasupra-i blăni de capră şi de oae,
Şi-Ulise 'n pat se culcă; peste dânsul
Porcarul svârle n ţol mai gros şi mare
Ce el l-aveà de schimb pe vreme aspră.
  Aşà dormì Ulise şi pe-aproape
Dormiră şi ceilalţi păstori mai tineri.
Porcarul însă nu vrù să se culce
Pe stratul lui, departe de-a lui turmă,
Ci merse-afară înarmat să doarmă.
Se 'nveselì Ulise, că de-avutu-i
Cătà porcaru 'n lipsa lui de-acasă.
Intâiu îşi prinse sabia-ascuţită
Pe umerii vânjoşi, apoi îşi puse
Sumanul gros şi bun la vânt, şi-asupra-i
Cojoc de capră mare şi 'ncălată
Şi apucă o lance ţuguiată,
Cu care s'apără de câni şi oameni,
Şi merse să se culce, unde porcii
Dormeau sub stânci, la loc ferit de Crivăţ.

Ce 'nfricoşat mi-ar fi atunci avântul
Şi braţu-mi neapropiat . . .

(pag. 195)

CÂNTUL XV

Minerv' atunci se coborî în largul
Lacedemòn la fiul lui Ulise
Ca să-i aduc' aminte, să-l îndemne
Napoi să plece acasă. Și zeița
Găsì pe Telemah și pe-al lui Nestor
Fecior dormind într'un pridvor la curtea
Lui Menelau slăvitul. Numai fiul
Lui Nestor moleșit dormeà în tihnă;
Pe Telemah somn dulce nu-l mai prinse,
Trezit fiind în umbra nopții nalte
De-a tatului său grijă. Stând aproape,
Minerva cea cu ochi albaștri'i zise:
«Nu-i bine acum, o Telemah, departe
De casă să te porți, să lași pe-acolo
Și averea-ți și bărbați fără rușine.
Mă tem că ți-or mâncà averea toată
Și-or împărți-o între ei, și drumul
Ți-ar fi 'nzadar. Deci hai mai iute cere
Lui Menelau viteazul să te lase
Să pleci, ca tot să mai găsești acasă
Pe maica-ți neasemuită. Află
Că zor îi dau și tatul său și frații
Să ia de soț pe Evrimahos, care
E cel mai darnic pețitor și 'ntrece
Pe toți cu zestrea'i dată. Mi-e ca dânsa
Să nu-ți ia peste voia ta de-acasă
Ceva din blagă. Știi cum e femeea,
Ea caută mai de folos să fie
La casa celui care-o ia pe dânsa
Și nici nu vreà să știe, nici îi pasă

Vi-i vouă dat să fiţi mereu puternici».
Iar chibzuitul Telemah răspunse:
«Să fie așà cum ai grăit, străine!
Să vezi îndată ce prietenie,
Ce daruri ai din parte-mi, că oricine,
De te-ar vedeà, te-ar fericì pe tine».
Așà vorbì și zise lui Pireos,—
Un credincer al lui: «Tu al lui Clitos
Fecior Pireos, cel mai bun tovarăș
Din cei care la Pilos mă 'nsoţiră:
Pe-acest străin să-l duci la tine-acasă,
Cinstește-l, ospătează-l și ai grijă
De el pân' oiu venì». La asta zise
Pireos, bun lăncer: «De-ai stà pe-aicea,
O Telemah, oricât de multă vreme,
Eu grijă am să-i port și nu va duce
Vro lipsă el ca oaspe». După asta
In navă se suì și pe tovarăși
Zorì să se înluntre, să desiege
Otgoanele. Intrară dânșii iute
In navă și pe bănci se așezară.
Iar Telemah legă opinci frumoase
Și ţapăna lui lance ferecată
Luă pe podul năvii. Drum dădură
Otgoanelor vâslașii; o porniră
Pe mare spre cetate după spusa
Lui Telemah, feciorul lui Ulise.
In vremea asta repede pe-acesta
Picioarele 'l purtau până ce-ajunse
La cocina cu mii de porci, pe unde
Dormeà 'n sălaș porcarul bun la suflet
Și credincios, care-și iubeà stăpânii.

CÂNTUL XVI

Ulise și porcarul prin colibă
Făcură foc la vatră dimineața,
Gătiră prânzișorul și porniră
Cu turma pe păstori. Cum îl văzură
Pe Telemah, zăvozii nu-l lătrară,
Când el s'apropiè; se gudurară
Pe lângă el. Ulise luă seama
Cum se codeau dulăii și de-aproape
Un tropot auzì. Deaceea 'ndată
Și zise lui Eumeu: «De bunăseamă,
Vrun cunoscut sau vr-un tovarăș vine.
Nu-l latră cânii, dau numai din coadă,
Și-aud un tropăit». El nu rostise
Cuvântu 'ntreg, și iată că fecioru-i
Stătù în tindă. Se sculă porcarul,
Uimit fiind, și vasu 'n care vinul
Amestecà 'i pică din mâni și 'nfața
Stăpânului pășind, deodată prinse
A-l sărutà pe cap, pe ochii mândri
Și mânile amândouă; calde lacrimi
Îi picurau. Cum un duios părinte
Primește după zece ani de sbucium
Pe fiul său venit din țări străine,
Pe fiul singur și născut târziu; tot astfel
Pe Telemah îmbrățișà porcarul
Și-l sărutà mereu parcă scăpase
Din mâna morții și-i zicea cu plânset:
«Venit-ai, Telemah, lumină dulce?
Eu nu credeam să te mai văd vrodată
De când la Pilos ai plecat pe mare.

Iar când a lui Priam cetate naltă
O cucerirăm, el luându-și partea
De plean . . . . plecă pe mare.

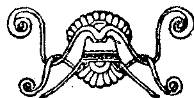
(pag. 196)

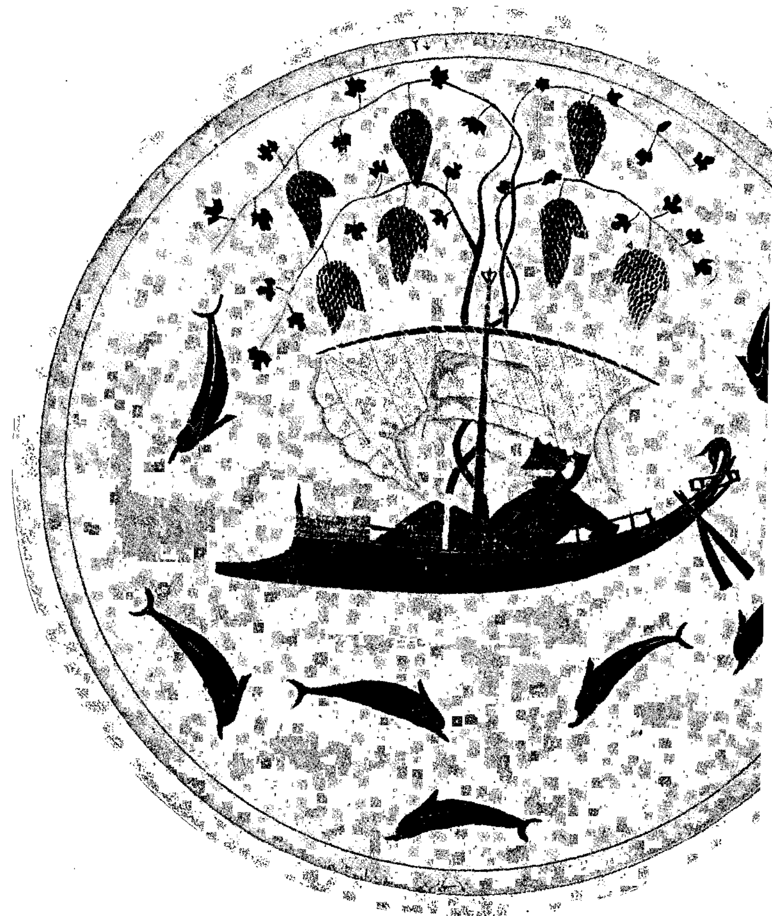
CÂNTUL XVII

A doua zi când se răsfiră zorii
Trandafirii, 'și 'ncalță pe picioare
Frumoase opinci feciorul lui Ulise,
Și ia pe urmă lancea potrivită
In pumnul lui și spre oraș pornind-o,
Porcarului său zise: «Mă duc, taică,
Pe la oraș ca să mă vază mama.
Mă tem că nu-și va conteni ea plânsul
Nesuferit și lăcrimosul vaet
Pân' nu mă va vedeà. Deaceea ție
Așà-ți demând. Ia tu și du 'n cetate
Pe-acest sărman străin; cerșeasc'acolo
El hrana lui și cine vreà, să-i dee
O pâne și-un pahar de vin. Eu nu pot
Pe toată lumea să o port pe spate,
Că prea sunt necăjit. Dacă străinul
S'ar supărà, mai rău i-o fi lui însuș,
Că mie-mi place s'o spun verde». Zise
Lui Telemah la ast'atunci Ulise:
«Prietene, nici eu nu vreau pe-aicea
Să fiu oprit. Mai bine cerșetorul
Cerșească prin oraș sau pela sate;
Mi-ar da fieștecare după vrere.
Eu nu mai sunt acum de vârst' aceea
Ca să rămân aici pe lângă staul,
Să mă supun în toate la porunca
Unui stăpân. Tu du-te, că pe mine
Mă va călăuzi curând păstorul
Trimis de tine, 'ndatăce la vatră
M'oiu încălzi și soarele o să vie,

CÂNTUL XVII

Așà vorbì crăiasa, iar porcarul
Cum isprăvì se duse prin duiumul
De pețitori și-acolo 'ndată zise
Lui Telemah, apropiindu-și capul
De el, ca nimeni vorba să n'audă:
«Iubitul meu, eu plec să-mi văd la țară
De porcii mei, de trebile de-acolo,
De-a mea și-a ta avere. Iar tu vezi-ți
De toate aici, dar mai întâi de tine.
Ia seama să n'o pați, că-s o mulțime
Acei care te pasc. Dar bată-i Domnul
Nainte de-a fi noi răpuși de dânșii!»
Iar socotitul Telemah răspunse:
«Așà voiu face, taică. Tu cinează
Și pleac'apoi. Dar vino mâni de vreme
Și adu vite de junghiat pe-alese
Și las' c'aici am grijă eu și zeii
De toate cele». Mai șezù porcarul
Pe jețul bine-răzuit. Și'n urmă,
Sătul de băutură și mâncare,
Plecă la turmă și lăsă el sala
Și-ograda plină de mesenii care
Se veseleau la joc și la cântare,
Pe când se coborà amurgul serii.

Și unda curgătoare duceà vasul
Pe Ocean întâiu cu lopățitul
Apoi și pe-adierea cea mai bună,

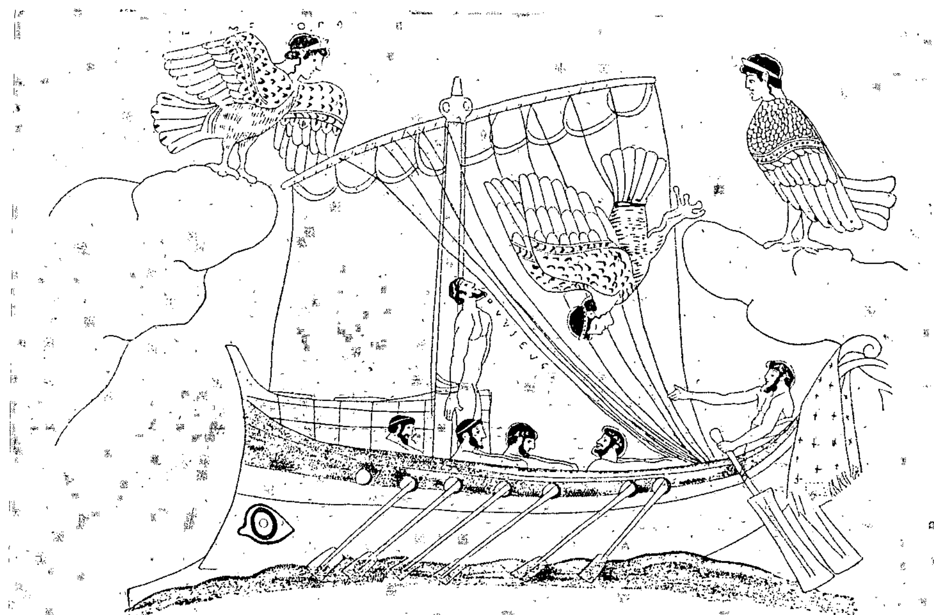
(pag. 200)

CÂNTUL XVIII

Atunci venì un cerşetor uşernic
Spre a cerşì 'n Itaca, un nemernic
Neîntrecut în lăcomie, gata
Deapururi pe mâncat şi băutură,
Fricos şi slab, dar mare la făptură.
Arneos îi ziceau, că astfel mama'i
La naştere 'l numì, dar peţitorii
Il poreclirā Iros-trepăduşul,
Căci el mergeà s'aducă ştiri la oameni,
Oricând erà trimes. Şi cum venise,
Din casă'i vrù s'alunge pe Ulise,
Şi cicălind aşà'i tocà: «Ia-ţi talpa,
Tu moşule, din tindă şi te cară,
Că de picior te-asvârl acum afară.
Nu vezi cum toţi m'asmuţă şi-mi fac semne
Să te înşfac? Dar mie mi-e ruşine.
Hai scoală-te, ca nu cumva s'ajungem
Să ne-apucăm cu braţele la sfadă».
S'a încruntat la el şi-a zis Ulise:
«Eu nu-ţi fac rău, sărmane, nici pe tine
Nu te grăesc de rău şi nici te pismuiu
De tot ce capeţi, cât or fi de multe,
Iar pragul ăsta pe-amândoi ne 'ncape.
Nu trebue să pismueşti pe alţii.
Tu pari a fi un biet milog ca mine,
Iar tot norocul dela zei ne vine.
Dar nu mă înteţì la 'ncăerare
Şi nu mă îndârjì. Deşì sunt astfel,
Moşneag cum vezi, te pot umpleà de sânge
Pe buze şi pe piept. Şi-aşà de mâne

Un zeu vă scurmă. Dar mâncați voi bine
Și-apoi vă duceți să dormiți acasă,
Când veți poftì. Eu n'am s'alung pe nimeni».
El asta le rostì. Și auzindu-l,
Ei toți cu dinții buzele 'și mușcară,
Mirându-se de îndrăsneala vorbei
Lui Telemah. Dar mijlocì feciorul
Lui Nisos, vederosul Amfinomos:
«Nu vă 'nciudați, prieteni, nu răspundeți
Potrivnic celor zise cu dreptate.
Nu bruftuiți pe-acest străin, pe nimeni
Din șerbii dela curtea lui Ulise.
Purceadă dar paharnicul să toarne
In cupe vin, la zei să facem paos,
Apoi să mergem să dormim acasă,
Și să lăsăm pe-acest străin în seama
Lui Telemah la curtea lui Ulise,
Căci el la dânsul a venit ca oaspe».
Așà vorbì și toți se învoiră.
Amestecă în cană vin cu apă
Voinicul Muliu, crainic din Dulihiu,
Care slujeà lui Amfinom. El stete
La fiecare, vin turnă în cupe.
Ei zeilor întâi stropiră paos
Și după ce băură și mâncară,
La casa lor plecară să se culce.

Vei fi legat de mâini și de picioare
Stând oblu în corabie la trunchiul
Catargului cu funiile prinse
Din jurul lui, ca astfel să te bucuri
De cântecul măestrelor Sirene.
(pag. 202—3)

CÂNTUL XIX

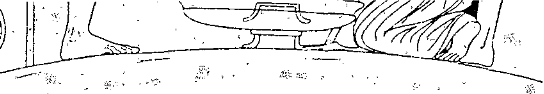
Rămase 'n sală isvodind Ulise
Omorul peţitorilor sub scutul
Minervei şi lui Telemah îi zise:
«O Telemah, tu trebue ca toate
Aceste arme să le-ascunzi prin casă.
De 'ntreabă şi le-or cere peţitorii,
Tu să-i adormi aşà cu vorbă dulce:
Le-am scos de-aicea dela fumul sălii,
Că nu mai sunt cum ele au fost odată,
Când tata le-a lăsat plecând la Troia,
S'au înnegrit de-a focului arsură.
Şi mai ales călăuzit de sfatul
Ce-mi dete Cel-de-sus, mă tem că poate,
Buimaci de vin, voi v'aţi luà la sfadă
Cu armele, v'aţi bate laolaltă
Şi-aţi ruşinà ospăţul şi peţitul,
Căci armele pe om îl trag la sine».
Aşà 'l învaţă. Telemah ascultă
Şi cheam' atunci pe doica Evriclea:
«Bunico, 'nchide 'n casă muieretul,
Ca armele frumoase ale tatei
Să mi-le strâng în pod într'o cămară,
C'aşà cum stau părăginite 'n sală,
Decând e tata dus, le strică fumul.
Eu pân'acì eram copil. Dar astăzi
Vreau să le pun deoparte unde fumul
Să nu le-ajungă». Evriclea 'i zise:
«Hei, maică, dac'ai prinde odată minte
S'ai grija casei, să-ţi păzeşti avutul
Intreg ce-l ai! Dar cine atunci să vie

. . . Troenii sunt răsboinici
Cu sulița, cu arcul, cu mânatul
De cai sirepi. . .

(pag. 313)

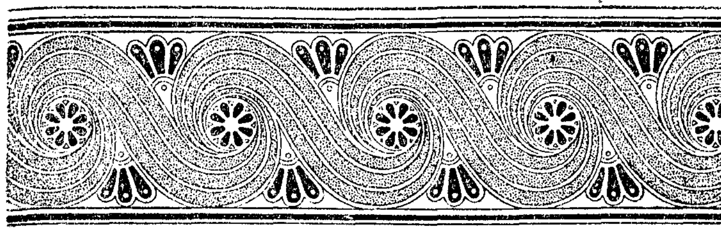
CÂNTUL XX

In tindă stà culcat Ulise. O blană
De bou neargăsită 'și tăvălise
Și-asupra-i multe piei de oi junghiate
De-Ahei și cu un țol l-acoperise
Pe dânsul Evrinoma. Stà în patu-i
Neadormit viteazul, tot cu mintea
La moartea pețitorilor. Eșise
Din cas' atunci un rând de șerbe care
S'aveau cu pețitorii și 'ncepură
A râde și-a se veselì 'mpreună
Și sufletu-i se 'nviforă. Prin minte'i
Trecură multe gânduri: să deà busna
Pe toate să le-omoare? Ori să lase
Pe data cea din urmă să se 'nhaite
Cu tinerii? Și inima întrânsul
Urlà. Cum o cățea dă roată 'njurul
Cățeilor plăpânzi și latră la un
Necunoscut și-i gata să se 'nhațe;
Așà lătrà și inima întrânsul,
Că-i sângerà de ciudă 'nfaț' atâtor
Blăstemății. In piept își da cu pumnul
Și inima-și certà: «Mai rabdă încă,
O inimă. Tu ai răbdat odată
Ceva mai fioros, pe când Ciclopul
Neînfrânat îmi tot mâncà pe soții
Voinici ai mei. Te-ai stăpânit acolo
Și tare-ai stat pânăce sfatul minții
Din peșteră te-a scos, unde crezuseși
Că vei murì». Așà-și mustrà el sinea
Și înfrânată inima-i rămase

De rana-i veche dete acum bătrâna
Şi pipăind o cunoscù îndată,
Lăsă să-i cadă în lighean piciorul.

(pag. 333)

CÂNTUL XXI

Atunci Minerva cea cu ochi albaştri
Povăţuì pe fiica lui Icariu,
Mintoasa Penelopa, să ia arcul
Şi fierul brumăriu dela topoare,
La peţitori înfaţă să le pue
De întrecut la curtea lui Ulise,
Şi-a fost aceasta jocul şi prilejul
Pieirii lor. Suì dar scara naltă
La casa ei, luă cu mâna-i plină
O cheie bine 'ncovoiată, mare,
Frumoasă şi lucrată din aramă
Şi cu mâner de fildeş. Dupaceea
Cu şerbele 'mpreună ea se duse
La cea din urm'a ei cămară unde
Erau odoarele domneşti, aramă
Şi fier din greu lucrat şi-aurărie
Precum şi arcul încordat şi tolba
Cea plină de săgeţi amare, darul
Ce-i dase lui Ulise un prieten
Odată în Lacedemòn, Ifitos
Evritianul, om bărbat ca zeii.
Ei în Mesena se 'ntâlniră acasă
La ortomanul Orsiloh. Ulise
Mersese atunci pe-acolo ca să ceară
Despăgubire dela 'ntreg poporul,
Căci oameni din Mesena în corăbii
Răpiseră oi multe din Itaca,
Trei sute împreună cu ciobanii.
Deaceea şi Ulise, un copilandru,
Ca sol făcuse calea asta lungă

Cuprinși de-amar și toți schimbară fețe.
Iar Dumnezeu grozav tună prin nouri
Vădind semn bun: se bucură Ulise
De piaza care Domnul îi trimise.
Luă săgeata ce stăteà stingheră
Pe masă lângă el, că celelalte
Ce-aveau să le cunoască pețitorii
S'aflau grămadă 'n scobitura tolbei,
Și-o trase el, de unde stà pe scaun,
De crestături și coardă pân' la cotul
De corn al arcului și-ochind înfață-i
Svârlì săgeata, nemerì la țintă:
Prin capetele de securi deodată
Trecù pe rând țuguiul ei de-aramă
Și dincolo răsbì. Și-a zis Ulise:
«Vezi, Telemah, că chiar șezând pe scaun,
Tot nu te rușinează musafirul,
Doar nu greșii și nu trudii cu arcul
Prea mult ca să-l întind. Puterea-mi încă
E neslăbită, nu cum mă defaimă
Și zic nesocotind-o pețitorii.
Dar iată ceasul, până ce-i lumină,
De pregătit Aheilor de cină,
Apoi să mai petrecem noi cu lira
Și cântecul, podoaba mesei». Zise
Și semn făcù viteazul din sprâncene,
Iar Telemah o sabie și 'ncinse
Și-o suliț' apucând se duse alături
De jețul lui și-acì stătù 'n picioare
'Narmat cu arme lucii de aramă.

CÂNTUL XXII

Ulise atunci se desgolì de sdrențe,
Sărì pe pragu nalt cu arc și tolbă,
Turnă din tolbă 'nfață-i la picioare
Săgețile-i și tinerilor zise:
«Acest necrâncen joc al nostru-i gata.
Acum căta-voiu eu o altă țintă,
La care nimeni n'a bătut, că poate
Voiu isbutì, dacă mi-ajut' Apolon».
Așà grăì și ațintì săgeata
Spre Antinou. Acesta de pe masă
Luà mândrețe de pahar de aur
Cu două toiți și dibuià cu mâna
Voind să beà. Nici nu-i trecù prin minte
Uciderea-i. Că cine puteà oare
Să cugete că vrunul, cât de tare,
In mijlocul mulțimii pe el singur
L-ar fi ajuns cu moarte-așà de crudă?
Că-l nemerì 'n grumaz; săgeata 'n carne'i
Trecù prin ceafa-i gingașă, iar dânsul
Se răsturnă înlături și paharul
Din pumn îi lunecă, șiroiu de sânge
Pe nări îl podidì, împinse masa
Departe cu picioarele isbind-o,
Bucatele pe jos se răvășiră
Și pânea și friptura se mânjiră.
Iar tinerii făcură zarvă 'n sală,
Când au văzut că soțul lor căzuse.
Sculându-se prin sală se 'mbulziră,
Nici pavăză, nici lance nu găsiră
Și mânioși certară pe Ulise:

Așà grăi și ațintì săgeata
Spre Antinou . . .

(pag. 367)

CÂNTUL XXIII

Bătrâna chiuind de bucurie
Suì în casă sus să deà de veste
Stăpâni-sei că 'n sală e Ulise.
Intinerì 'n genunchi, se sprintenìră
Picioarele-i și cum ajunse acolo,
Ea peste capu-i s'aplecă și zise:
«Scoal', Penelopo, draga mea copilă,
Să vezi aeve ce-ai dorit deapururi,
Venì Ulise, aici sosì în casă,
Deșì târziu. El chiar acum ucise
Pe mândrii pețitori care palatul
Ii năruiau și-i tot mâncau averea
Și-i asupreau copilul». Dar crăiasa
O dojenì: «Măicuțo, te smintiră
Doar zeii care pot prostì pe unul
Intreg la minte, și pe un zânatic
Il cumințesc. Mi-te scrintiră zeii.
Nainte ai fost cu totul cumpănită.
Dece tu râzi de mine 'ndurerata
Și-mi buigui de-astea și-mi alungi odihna
Ce-așà de dulce pleoapele-mi închise?
Așà frumos eu n'am dormit vrodată
De când Ulise a plecat la Troia,
La ciuma de cetate blestemată.
Coboară-te mai bine, du-te 'n sală.
De-ar fi venit în locul tău vreo altă
Femee de-ale mele să-mi dea mie
O veste așà, din somn să mă deștepte,
Urît o mai făceam napoi să meargă.
Dar ai noroc cu bătrânețea». Doica

CÂNTUL XXIII

Ce-am suferit, tu pe aici plângându-mi
Intoarcerea mea plină de amaruri
Şi eu cât fui învăluit departe
De-ai mei, oprit de Joe şi de zeii
Ceilalţi. Dar azi când amândoi sosirăm
La patul nostru jinduit, ai grijă
De-avutul meu ce-l ai la tine 'n casă,
Că turmele-mi de peţitori mâncate,
Cu pradă dela alţii 'n mare parte
Le voiu sporì şi altele supuşii
Mi-or da din nou, pânăce fi-vor pline
Şi stânele şi staulele-mi toate.
Că eu acuma plec, mă duc la ţară
Pe la pădurea mea şi la moşie,
Să-mi văd pe bunul tată, care bietul
Suspină şi tot plânge după mine.
Deaceia, cât eşti tu de chibzuită,
Iţi dau un sfat, că iute acum, odată
Cu răsăritul soarelui, va merge
Şi vestea despre peţitori pe care
In casă i-am ucis. Tu stai pe-aicea
Şi sue-te cu şerbele la tine
Şi-acolo şezi ascunsă şi tăcută
Şi nu cătà şi nu 'ntrebà pe nimeni».
  Aşà vorbind, încinse arme dalbe.
Sculă pe Telemah şi pe păstorii
Cei doi ai lui, văcarul şi porcarul,
Şi poruncì vârtos să se 'narmeze,
Iar ei supuşi arama 'şi 'mbrăcară.
Şi porţile deschiseră, plecară.
  Mergeà Ulise 'n frunte. Acum lumina
Se revărsase peste tot pământul.
Minerv'atunci, pe ei îmbrobodindu-i
In noapte, 'i scoase grabnic din cetate.

Iar dânsul, cât aveà săgeţi s'arunce,
Chitind mereu surpà pe câte unul
Din peţitori, şi mulţi din ei căzură.

(pag. 370)

CÂNTUL XXIV

In vremea asta Hermes din Cilene
Chemă la sine sufletele celor
Cari au pețit. Purtà cu el frumoasa
Nuià de aur, mìjlocul cu care
Adoarme după voie ori deșteaptă
Pe oamenii cei adormiți. Cu joarda-i
El le urnì, și ele după dânsul
Mergeau pițigăind.Cum liliecii
In fundul unei peșteri uriașe
Tot sboară țiuind când pică vrunul
Din stolul lor cel atârnat sub stâncă
Și stau acolo strânși pe lângolaltă;
Așà plecară chițăind deodată
Și sufletele ce urmau pe Hermes,
Blajinul zeu, pe mucedele drumuri.
Trecur' așà Oceanul, Stânca Albă
Și poarta dela Soare și norodul
De vise, și 'ncurând erau pe lunca
De asfodel, pe unde e locașul
De suflete, ale morților năluce.
Acì găsiră umbra lui Ahile
Și umbra lui Patroclu și Antilohos,
Viteaz ales, și a lui Aias care,
De mare și frumos, fusese 'nfruntea
Danailor după Ahile. Dânșii
Pe lâng'acest din urmă s'adunară,
Când sufletul lui Agamèmnon, jalnic,
S'apropiè de ei urmat de-o droae
De suflete de-a'celor ce 'mpreună
Cu el în casa lui Egist muriră

Te-aduseră napoi. Noroc, Ulise,
Fii sănătos, și 'n plin să-ți meargă toate!
Dar spune-mi drept, că vreau să știu: cunoaște
Sosirea ta 'nțeleapta Penelopa?
Ori să pornim pe cineva să-i spue?»
Ulise i-a răspuns: «Ea știe tocmai
Și înzadar te-ai ostenì, moș-Doliu».
  Așà rostì, și el se puse 'n jețul
Frumos strujit. Asemenea și fiii
Bătrânului urau sosire bună
Și-l apucau de mână pe Ulise.
Pe urmă lângă tatul lor șezură
Pe rând la masă. Și pe când cu toții
Steteau la prânz și ospătau în sală,
Ca vântul merse vestea pretutindeni
Vestind a pețitorilor cădere.
Și mulți veneau cu vaet și suspine
Și mișuiau la curtea lui Ulise.
Cărà pe mortul său fieștecare
Și-l îngropà. Iar pe ceilalți din alte
Orașe-i ridicau și cu pescarii
Ii trimiteau să-i ducă în corăbii.
Apoi mâhniți cu toții spre-adunare
Mergeau glotiș. Și când se adunară
Și fu sobor, sculându-se Eupites
Luă cuvântul, neputând să uite
Durerea după Antinou, fecioru-i,
Pe care 'ntâiul l-a strivit Ulise,
Și el cu ochi scăldați în lacrimi zise:
  «Prieteni, ce avan a fost mișelul
Cu noi Aheii! El luă 'n corăbii
Pe mulți voinici aleși, dar el și oastea
Și năvile 'și pierdù și-acum la 'ntorsu-i
Pe cei mai nobili Chefaleni ucise.
Să mergem dar asupra lui, nainte
Ca el să se strecoare pân'la Pilos
Ori poate și 'n Elida, țara unde
Domnesc Epeii. Altfel pe vecie
Ne-om face de ocară, că-i rușine
S'audă după moarte toți, că fiii
Și frații noștri nu ni-i răsbunarăm
De ucigași. Mi-ar fi vieaț'amară